

Хичээлийн судалгаа-Ач холбогдол, үр дүн

Т.Ганбаатар
МХСН, МУБИС доктор (Ph.D)

Агуулга

1. Хичээлийн судалгаа DVD танилцуулга
2. Хичээлийн судалгаа
3. Хичээлийн судалгааны зорилго, ач холбогдол

1. Хичээлийн судалгаа- Японд

Хичээлийн судалгаатай холбоотой
хэрэглэж буй нэр томьёо:

***Judyokenkyu* (Жюгёкенкю)**-хичээлийн
судалгаа

Kyozaikenkyu-(Кёзайкенкю)-Хичээлийн
хэрэглэгдэхүүн, хичээлийн бэлтгэл
судалгаа

-
- Хичээлийн судалгаа- гэдэг нь багш нарын багшлах ур чадвар, арга зүйгээ системтэйгээр хөгжүүлэхэд чиглэсэн мэргэжлийн үйл ажиллагаа юм. (Makoto Yoshida)

Хичээлийн судалгааны үйл ажиллагаа нь багш нар хамтран хичээлийн төлөвлөлтөө хийхээс эхэлнэ. Багш нар тэдний ажлын туршлага, сурагчдаа ажигласан төлөв байдал, багшийн ном болон сурах бичиг дэх сайн туршлага, санаа зэрэгт тулгуурлан хичээлээ хэрхэн хамгийн сайн хичээл болгож болох талаар санаа бодлоо солилцоно. Энэхүү алхмын эцэст хичээл заах детальчилсан төлөвлөгөө бий болно.

Энэ алхамд нэг багш нь төлөвлөсөн хөтөлбөрийн дагуу хичээлээ зааж, бусад багш нар нь ажиглалт хийнэ. Ажиглалт хийх багш нар хичээлийн хөтөлбөртэй танилцсан байна.

Ажиглалт хийсэн бүх хүмүүс оролцох ба хамтран боловсруулсан хичээлийн төлөвлөлт арга зүйн талаар, түүнийг хэрхэн сайжруулах талаар санаа бодлоо хэлэлцэж дүгнэнэ.

Ажигласан багш нараас нэг багш тухайн хичээлийг өөр ангид дахин зааж, бусад нь ажиглалт хийнэ. Үүний үр дүнд хичээлийн арга зүй, төлөвлөлт улам илүү сайжирна.

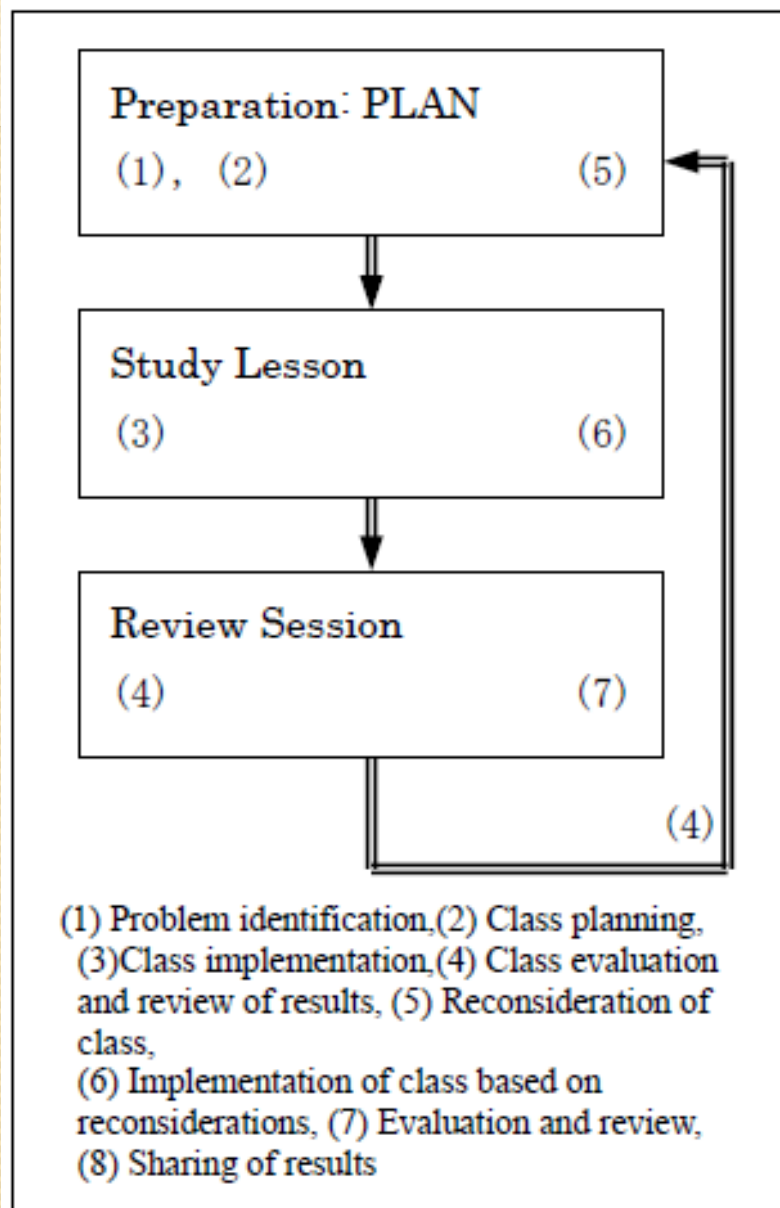

Photo 1: A study lesson class with observers

Figure 1: Flowchart of Pedagogical Training (Stigler & Hiebert, 1999)

Хичээлийн судалгааны зорилго, ач холбогдол:

- Идэвхи санаачлагатай багш нарын нээсэн шинэ арга барилыг нээлттэй хичээлээр бүгдэд таниулж, багш нарын санал дүгнэлтийн үндсэн дээр энэхүү арга барилаа улам боловсронгуй болгох
- Багш нар хүүхдийг илүү ойлгож, хүн бүрт үр өгөөж өгч чадахуйцаар хамтдаа хичээлээ хөгжүүлэх
- Хүнд арга барил үзүүлэх, хүний арга барилыг үзэж таних нь хоёр талдаа хөгжин дэвших боломж олгоно.
- Багш хичээлийн арга зүйгээ өөрчилснөөр өөрөө, улмаар хүүхдүүд ч бас өөрчлөгдөж байгааг мэдрэх
- Мөн яагаад арга зүйгээ шинэчлэх ёстой талаар ойлгох нь чухал

- **Хичээлийн судалгаанд үнэлгээ шаардлагагүй**
- Хичээлийн судалгаа нь нийт оролцогчид хэлэлцэж илүү сайн заах аргыг боловсруулж хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:
 - Тиймээс оролцогчид нь бүгд арга зүйн талаар өөртөө өгөөж хүртэнэ.
 - Мөн тэр арга зүйг шинэчлэхэд бас хувь нэмрээ оруулна.

Арга зүйг түгээн дэлгэрүүлэх тухайд удирдлагын
(*сургуулийн захирал, хичээлийн эрхлэгч,
сургалтын менежер*) үүрэг үндсэндээ 3 зүйл
байна.

- Багшийн туршлагаас хамааран, гүнзгийрсэн сургалттай, түвшин ахих төлөвлөгөөг багш бүрт гаргахыг чиглүүлэх
- Хичээлийн судалгааг зүгээр л нэг багшийн заах аргыг сайжруулах зүйл гэж ойлголгүй сургуулийн өмнөх зорилт, сургуулийн сурган хүмүүжүүлэх зорилтыг нарийвчлан гүйцэтгэх сэдвийг тогтооход чиглүүлэх
- Багш хичээлийн бэлтгэл судалгааг явуулан туршилт хичээл явуулах боломж, эрхийг чөлөөтэй байлгах

3. Хичээлийн судалгааны жишээ

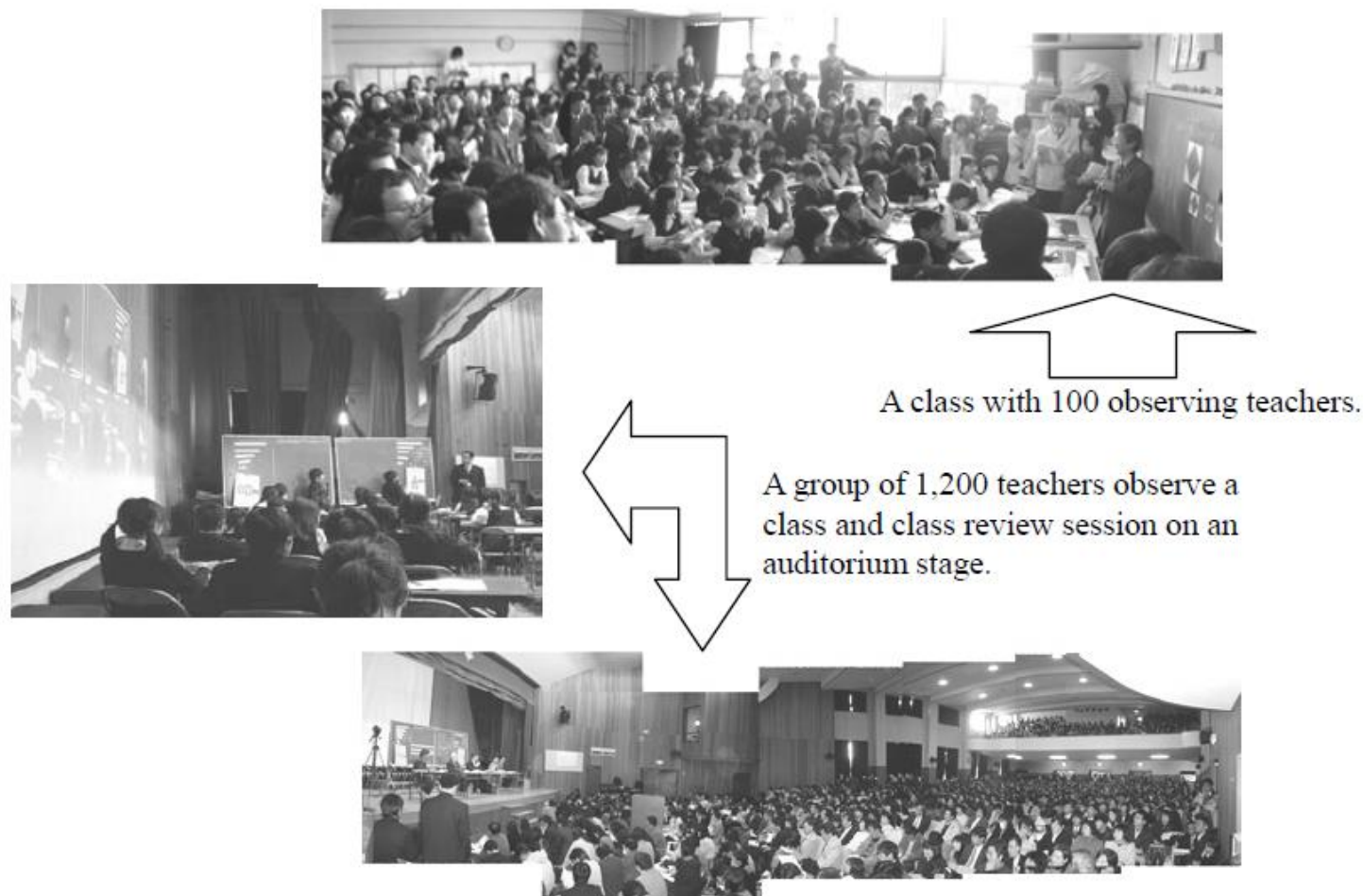

Figure 3: National Training Conference for Teachers at the Elementary School Attached to the University of Tsukuba, held since the Meiji period.

Сургуулийн түвшний нэгэн жишээ

Хичээлийн судалгаа хийх чиглэл, сэдвээ сонгох:

Тухайн хичээлийн судалгааны чиглэл, сэдвийг сонгохын тулд багш нарыг бүгдийг нь анхны хэлэлцүүлэгт татан оролцуулах хэрэгтэй. Энэ нь ихэвчлэн хичээлийн судалгааны үйл ажиллагааны эхлэл болдог. Судалгааны чиглэл нь ихэвчлэн сурагчдын суралцахуйн өнөөгийн төлөв байдал болон ялгаа, багшлахуйн дэмжлэг хир байж болох, эдгээрийг хэрхэн шийдвэрлэх талруу чиглэдэг.

Ийм хэлэлцүүлгийн үр дүнд бий болсон судалгааны чиглэлээ багш нар хичээлийн судалгааг хэрэгжүүлэх, удирдан чиглүүлэх, хөгжүүлэх үйл ажиллагааны гол сэдэв болгож авдаг. Хичээлийн судалгааны сэдэв нь хичээлийн судалгааны амжилтыг тодорхойлоход чухал болно.

- Сургуулийн бүх багш нарын уулзалт:
 - Сурагчдын суралцахуйн өнөөгийн төлөв байдал,
 - Суралцахуйд гарч буй доголдол, бэрхшээл, өөрсдийн дэмжлэг, туршлага
- Жишээлбэл: Хирошима хотын TSUTA бага сургуулийн багш нар:

“Манай сургуулийн сурагчид, хөгжилтэй, баяр баясгалантай, дуулгавартай, суралцах маш их урам зоригтой. Гэвч тэд нэг асуудлыг гүн гүнзгий анхаарах, бусад сурагчийнхаа тайлбарт анхаарал хандуулах, сонсох чадвар муу, бусад сурагчийн шүүмжийг хүндэтгэн хүлээн зөвшөөрдөггүй. Ялангуяа 5 ба 6 дугаар ангийн сурагчид бусад сурагчдынхаа өмнө алдаа хийх, алдаа гаргахаас улам ихээр айдаг болж байна. Үүнээс шалтгаалаад тэд суралцах үйл ажиллагаанд идэвхитэй оролцох хүсэл сонирхолгүй болж байна.” гэж хэлэлцээд хичээлийн судалгааны багийнхан судалгааны чиглэлээ **“Сурагчдын өөрийнхөөрөө бодож, сэтгэх чадвар, нээлт хийх, бие биенээсээ суралцах чадварыг дэмжих”** гэж тодорхойлж авч үзсэн байна.

Хичээлийн судалгааны онцлог, үр дүн

- “Plan-Do-Check-Action” Цикл процесс
- Төрөл бүрийн түвшний нээлттэй хичээл
- Хичээлийн судалгааны сэдэв
- Хичээлийн зорилго
- Хичээлийн төлөвлөлт

Хичээлийн судалгааны онцлог, үр дүн

- Багшийн сэтгэлгээ
- Үр дүн ба бүтээгдэхүүн
- Хичээлийн судалгааны багийн туршлага, түгээн дэлгэрүүлэлт
- Хүүхдийн хөгжил
- ...

**АНХААРАН
СОНССОНД
БАЯРЛАЛАА.
Амжилт хүсье**